

PATVIRTINTA

Plungės „Ryto“ pagrindinės mokyklos

Direktorius 2019 m. vasario 14 d.

Įsakymu Nr. VĮ-15

Redakcija 2022-03-22 įsakymo Nr. VĮ -
23)

PLUNGĖS „RYTO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 patvirtintomis rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams.

2. Aprašu siekiama padėti mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo mokykloje sąlygas.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurios nurodomos Mokinių elgesio taisyklėse.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Socialinis pedagogas, jam nesant – kuruojantis vadovas, turi mokyklos mobilųjį telefoną.

6. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones turi būti vadovujamasi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetiniais vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKymo SĄLYGOS

7. Mokyklos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 7.1 pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 7.2 iškvieisti socialinį pedagogą, jam nesant – kuruojantį vadovą;
- 7.3 organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 7.4 panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

8. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

9. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Mokinių elgesio ir mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas socialinis pedagogas, jam nesant – kuruojantis vadovas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, Vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius.

11. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu socialinis pedagogas fiksuoja savo konsultacijų žurnale ir kiekvieną savaitę mokyklos vadovų pasitarime informuoja direktorių.

12. Mokyklos darbuotojas, įtaręs, kad mokinyss mokyklos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdamas informuoja apie tai socialinį pedagogą, jam nesant – kuruojantį vadovą, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje.

12.1. Socialinis pedagogas, jam nesant – kuruojantis vadovas, esant Tvarkos 12 punkte nurodytoms aplinkybėms:

12.1.1 nedelsdamas informuoja vaiko tėvus (globėjus, rūpintojus) apie įtarimą, kad jis vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

12.1.2 informuoja vaiką, vaiko tėvus (globėjus, rūpintojus) apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas;

12.1.3 informuoja vaiką, vaiko tėvus (globėjus, rūpintojus) apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

12.2 Mokyklos darbuotojai, įtarę, kad jų mokyklą lankantis vaikas mokyklos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

12.2.1. suteikia vaikui pirmąją pagalbą;

12.2.2. nedelsdami organizuoja vaiko pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

12.2.3. nedelsdami informuoja apie tai socialinį pedagogą, jam nesant – kuruojantį vadovą, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje.

13. Kilus įtarimui apie galimą patyčių ar smurto atvejį:

13.1. pastebėjęs asmuo turi nutraukti incidentą ir sustabdyti gresiantį pavojų;

13.2. apie įvykį informuoti klasės vadovą, jam nesant – socialinį pedagogą;
 13.3. klasės vadovas, jam nesant – socialinis pedagogas išsiaiškina įvykio aplinkybes ir priežastis, informuoja vaiko (-ų) tėvus (globėjus, rūpintojus), pagal poreikį – mokyklos vadovus.

14. Įvykus patyčių ar smurto atvejui:

14.1. pastebėjęs asmuo turi suteikti pirmąją pagalbą, laikantis pirmosios pagalbos reikalavimų, esant būtinybei - iškviesti medicinos pagalbą;

14.2. apie įvykį informuoti klasės vadovą, jam nesant – socialinį pedagogą, kurie nedelsdami turi informuoti tėvus (globėjus, rūpintojus), mokyklos vadovus;

14.3. vaiko gerovės komisija įvertina asmenis, kuriems reikalinga švietimo pagalba, organizuoja jos teikimą;

14.4. išsiaiškinus įvykio aplinkybes, esant reikalui, mokyklos vadovai apie situaciją informuoja Mokyklos bendruomenę, Švietimo, kultūros ir sporto skyrių, prireikus – teritorinę policijos įstaigą, Vaiko teisių apsaugos skyrių.

15. Jei mokinys pamokų ar renginių metu naudojasi mobiliuoju telefonu ar kitu mobiliuoju įrenginiu be mokytojo leidimo:

15.1. Mokytojas pareikalauja mokinio išjungti mobilųjį telefoną ar kitą mobilųjį įrenginį ir padėti jį į mokytojo nurodytą vietą;

15.2. Mobilųjį telefoną ar kitą mobilųjį įrenginį mokinys pasiima po pamokos

15.3. Jei mokinys atsisako padėti mobilųjį telefoną ar kitą mobilųjį įrenginį į nurodytą vietą, mokytojas apie tai praneša socialiniam pedagogui, jam nesant – kuruojančiam vadovui ir parašo pranešimą mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams);

Punkto pakeitimas: VI-23, 2022-03-22.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

16. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

17. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas socialinio pedagogo, jam nesant – kuruojančio vadovo, arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

18. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama, atsižvelgus į socialinio pedagogo, jam nesant – kuruojančio vadovo (prižiūrėjusio mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą) rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

19. Mokyklos darbuotojas gali išsikviesti socialinį pedagogą, jam nesant – kuruojantį vadovą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

20. Socialinis pedagogas, jam nesant – kuruojantis vadovas, tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

21. Jeigu Mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Mokyklos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja socialinį pedagogą, jam nesant - kuruojantį vadovą.

22. Mokyklos darbuotojas ir (ar) socialinis pedagogas, jam nesant - kuruojantis vadovas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

23. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – socialinis pedagogas, jam nesant – kuruojantis vadovas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

24. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

25. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, jam nesant - kuruojančio vadovo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

26. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

26.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

26.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

26.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

26.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

26.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

26.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar Mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis socialinio pedagogo kabinete, prižiūrimas socialinio pedagogo, jam nesant - kuruojančio vadovo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, jam nesant - kuruojančio vadovo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

27. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

28. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

- 28.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
- 28.2. mokinį vedant už rankos;
- 28.3. guodžiant mokinį;
- 28.4. pasveikinant mokinį;
- 28.5. padedant neįgaliam mokiniui;
- 28.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
- 28.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
- 28.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamąs priemones;
- 28.9. teikiant pirmąją pagalbą.
- 29. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
 - 29.1. naudojami kaip bausmė;
 - 29.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 29.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
 - 29.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
- 30. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.
- 31. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.
- 32. Mokyklos darbuotojai turi būti supažindinti su Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 33. Mokykla, norėdama taikyti Apraše numatytas poveikio priemones, turi supažindinti mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašu, Mokinių elgesio taisyklėmis.
 - 34. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir mokyklos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.
 - 35. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.
-